

Michal Habaj

VERSOPOLIS

szépírók
társasága

Michal Habaj

© *Michal Habaj*

***Michal
Habaj***

Szépírók Társasága, 2023

NEM FELEDNI: MA, HOLNAP, TEGNAP

testem véres kardja: a kapuid felé tart:
földlakók százéves szeretője: ágaskodó testem
véres kardja: információt szállítva:
rólam: *levágott kezek, levágott idegek: homokszájak:*
homokszív: a kapuid felé: százéves: irányulnak
véres kardok seregei: ágaskodó testeink:
csillogó szkafanderekben: sisakokban és kesztyűkben:
elrejtve az információt: a rozsdásodó implantátumokról:
a vírussal fertőzött emlékekről: a reménytelenség ingoványáról hol
legyőzött bennünket a szomorúság: fiatal lány voltál még:
de az asztronauták tekintetei: már megfigyeltek:
törekenyebb és finomabb voltál: ám a fedélzeti műszerek által:
már felvettek: az voltál: az kit csupán a merevlemezekről:
ismerek: csupán a régi számítógépek elbeszéléseiből:
csupán a hallgatóg előkiborgok szűkszavú információiból:
az voltál: kit máig keresek: egyedül
a saját magányom végtelen világűrjének közepén.

AZ EMLÉKEZÉS ÉDENI ALMÁI

mosolyt csalni egy lány arcára: előhívni mint diáklányt
a táblához: mint a filmet a negatívról: mint Marilyn Monroe szellemét:
az olyan éjjeleken mint ez is: mélyen a szívünkben visszhangzik:
csupán a susogást hallom a dalaiból: csak foltokat látok az arcából:
anyu: hiszen ő csak hörög: anyu: hiszen semmi nincs semmi színe:
adj rá hangot adj hozzá színt: a te neonszínű technofejdedben:
hallod az isteni Marilyn nevetését és Frankieboy bársonyos hangját:
mikor a halk szavú képernyőerdőben: James Deannel együtt
mentik meg a világot: *és mégis forog! és mégis forog*
a szalag a vetítógépben: meztelen csillagjaik hullanak a vásznonról
a földre: finom emlékek könnyű álmok: és Kate Moss:
mikor a titkos billentyűzetek diktátumával fedett mosolyát osztogatja:
és Vanessa Paradis: mikor az ujjára csavart rágógumival:
áll az üres metró közepén: és ő látja: lépegető
rénszarvas borjú: a fáról lehulló levél: a mobiltelefonok
végébe bizalmasan kapaszkodó középiskolás diáklányok:
és ő látja: önmaga is látható: emlékeket hív elő:
szeretőinek arcát: mosolyt csal a lány arcára:
aki valamikor volt: és aki örökre az marad:
mélyen a szívünkben: mélyebben a filmek negatívjain.

MI MARADT EBBŐL AZ EGÉSZBŐL

elmennek: sivatagot hagyva maguk után: égő
lovakat: halott tankokat: kardokat és billentyűzeteket: levágva mint
véres kezeket: a fűben és a nádasban: meztelen testek bozótját: már apró
és láthatatlan robotikai rendszerek: zümmögnek és felszállnak:
mechanikus legyek és digitális katicák: felfegyverzett légierő:
új bombázók: ki ül bennük és irányítja fejük fülkéiből az idő
halálos gépezetét? félek: hogy már sosem simul a tenyered
az enyémben: mikor már elhalnak az emlékeink: a meztelen
test szépségéről: mélyen a szkafander rabságában: az anyag
újabb és újabb rétegei alatt: nem hallok a szíved: nem hallok a véred:
mélyen mélyen messzi messzi: a holt síkságokon: botorkálunk:
két amorf lény az emlékezet rétegződésein át ölelkezve: minden oldalról:
harci rendszerek érkeznek: hova rejtőzünk el a veszély elől
ha nem a saját szívünkbe?

A KIKÖTŐBEN: INFORMÁCIÓHORDOZÓ

vannak kikötői dokkok: egészen üvegből: márványból:
gyermekkorunk elefántcsontjából: vannak kikötők
hajókkal tele melyek reggelenként kiúsznak a be nem
teljesült vágyak nyílt tengerére: vannak olyan hajók melyek nem akarnak
visszatérni showbiznisz sötét csapdáiba: csak előre felé úsznak:
a vándorlás értelméről szőtt saját elképzelés hajtja őket:
ki marad utánuk a parton: egyedül: minden irányban
szétfújt hajjal? az információhordozó: kis szomorú
hordozó: órákig hordozva az audiovizuális felvételt a saját
kivégzéséről: barátnőjére gondol: a szépséges Palomínára:
ki aranylázban égve vergődik: valahol Alaszkában:
feneketlen ágyikóban: mely szetterül akár a képernyő:
újabb és újabb testekbe: *békés nyárikonyha:*
kis ablaka alatt virágágyás árvácskákkal: hol vagy ó: szépséges Palomína:
örökké az emlékezés mesterséges paradicsomjaiba menekülve:
lázadra gyógyírt csak a szívedben találhatsz: hívásom hordozó módjára
repül a széles tengerszín felett: szépséges Palomína:
jőjj vissza hozzám: térj vissza a szerelem kikötőjébe.

ÉLETÜNK TÖRTÉNETE

még alszanak: Eszmeralda királynő: kopjásai és íjászai:
még alszanak: a bűbáj örök álmával: szétszóródva
akár a kenyérmorzsák: védtelenül bár fegyveresen:
egy titokzatosan szép látomástól lefegyverezve: mit láttak?
mit láttak Eszmeralda királynő bátor vitézei?
mit láttak Klika boszorkány titokzatos várkastélyában: mit láttak
a szerelmeik emlékeivel bevont szemek:
az otthon bográcsa felett a reménység gulyását
főzve a kenyérmorzsaként szétszóródott suhancoknak? mit láttak
reménytelenül bolyongva a várfolyosókon: beomlott alagutakban:
pincékben és kazamatákban: ó: egész várost rózsaszín üvegből:
helyet hol a nap sugarai a szivárvány minden színében játszottak:
egymást keresztezték: körbejárták a világot akár a mesebeli
Aurora cirkáló: és sztereofon szólt a paradicsomi zene: dolby rendszer:
digitális erősítők: nagy képernyős videóvetítés: villogó fények:
lézerágyúk: félmeztelen fiatal lány: nézett
a távolba: ahol csillagszerető hajolt fölé:
nike sportcipőben: és így szólt: táncolni teljes szívvel kell:
szeretkezni egész testtel: és a világ egyszerre átlátszó
üveggömb volt: ahol minden egyszerre történik: csupán a szerelemért
kell az utolsó leheletig harcolni: és Eszmeralda királynő
jóságos vitézei mindent megértettek.

HONNAN JÖVÜNK: MIK VAGYUNK: HOVA MEGYÜNK

a tudás kútja kiapad: nincs benne víz:
szól a káván áthajolva a bácsika: nézi
a sötétséget: és a kút belelép: az éjszaka közepén:
felkiált: majd ázottan: az első nászágy nedves lepedőjén:
hol a szüzesség száradó vérében unokája fekszik:
Jarmilka Jarmilka: kiált bácsika a sötétbe: az arcán borsónyi
nagyágú könnyek: a töredezett ablaküvegen át:
a sötét hold arca fénylik: ott ismeretlen lények
vonulnak a síkságon és belépnek az életünkbe:
a tudás kútja kiapad: és a bácsika éjjelig siránkozik:
a súlyos nyári lég lustán heverészik a szobában:
a kertek alatt kutya üvölt: ellettek a sertések: a dohány a földeken
illatozik és nő: halkán halkán nő: a bácsika már nem tudja
hogyan tovább.

AZ EMBERI SORS

végtelen sarkkőri éj: zuhant a tájra: e széles tájra
te és én: egymásban bolyongunk: a sötétség közepén:
mely letakarta a világot: *a halál függőnye az üresség függőnye:*
egy madarat láttál szállni az égbolton: egy őzet láttál
a bozótba szökkenni: forrásvizet láttál:
lélegezhető levegőt: láttad a képernyőn kívüli világot:
utoljára mikor utoljára mikor: törj egy darabot nekem
a billentyűzetből: a legédesebb mézeskalácsból: érintsd meg
a kijelzőt: a legfinomabb arcbőrűt: az égbolt örökre bent marad:
a szkafanderben: a sötétségben lépkedünk: kesztyű a kesztyűben:
szemek a védőüveg mögött: *tetszem neked mondd*
tetszem neked: ilyen kérdést még nem tett fel nekem számítógép:
tőlünk hallhatta vagy mi tőle:
a kihalt bolygó közepén: a barátságtalan világűr
közepén: csak szeretni lehet: csak szívvel szeretni.

DO NOT FORGET: TODAY, TOMORROW, YESTERDAY

my body's bloody sword: is heading for your gates:
ancient sweetheart of the earthlings: my uprearing body's
bloody sword: bearing an item of information:
about me: *chopped hands chopped nerves: sand mouth
sand heart:* towards your gates: ancient: heading
ranks of bloody swords: our uprearing bodies:
in glittering space suits: in helmets and gauntlets:
concealing information: of the rusting implants:
of whirling memories: of the marsh of despair where
sorrow overcame us: you were still a young girl:
but already followed: by astronauts' glances: you were
more fragile and tender: but registered already:
by instruments on decks: you were she: whom I know:
only from hard discs: only from stories of old computers:
only from the sparse data given by taciturn proto-cyborgs:
you were: she whom still to this day I seek: alone
amidst the infinite universe of my solitude.

EDEN'S APPLES OF REMEMBRANCE

to call up a smile on the face of a girl: call it up like a pupil
to the board: like a film negative: like the spirit of Marilyn Monroe:
during nights like this: announcing itself in the depths of our hearts:
all I hear is her murmuring songs: I see only blotches of her face:
mammy: but she's only wheezing: mammy: but she has no colours:
connect the sound connect the picture: in your neon technohead:
you'll hear divine Marilyn's laughter and Frankieboy's velvet voice:
when in a silent forest of monitors: together with James Dean
she saves the world: *and yet it moves! and yet it moves*:
tape in a projector: their naked stars fall from the screen
to earth: soft memories easy dreams: and Kate Moss:
when she doles out smiles draped in the dictate of secret keyboards:
and Vanessa Paradis: with chewing gum wound round her finger:
stands in the empty metro: and she sees: a striding
sable youth: a leaf falling from the tree: high school girls
trustfully clutching the butts of mobile telephones:
and she sees: herself seen: she calls up memories: faces
of her lovers: she calls up a smile on the face of the girl:
who she once was: and who she will ever remain:
deep in our hearts: deeper in the film negatives.

WHAT REMAINED OF ALL THAT

they depart: leaving behind them a dustbowl: burning
horses: dead tanks: swords and keyboards: chopped like bloody
hands: in grass and thicket: bare brushwood of bodies: now small and
invisible robot systems: buzz and become airborne:
the mechanical flies the digital ladybirds: armed aerial
forces: new bombardiers: who sits there and guides from the cockpit
the death-bringing warheads the engines of time? I fear: that never
more will your hand huddle in mine: when our memories
are dying away: of the naked body's beauty: deep under the spacesuit
of the prisoner: under more and more layers of matter:
I do not hear your heart: I do not hear your blood: *deep
deep: faraway faraway*: on the dead plateaux:
we grope: two amorphous beings embracing
through layers of memories: from all sides: arrive
the fighting systems: where shall we hide from danger
if not in our hearts?

IN THE PORT: INFORMATION CARRIER

there are port docks: entirely of glass: entirely of marble:
entirely of the ivory bones of our childhood: there are ports
full of ships that sail at daybreak on the expansive sea
of unfulfilled desires: there are ships that do not think of return
to the dark snares of show business: and voyage onwards:
driven only by their own idea of the meaning of wayfaring:
who remains behind them on the shore: alone: with hair fanning
to all sides? he is a carrier of information: little sorrowful
carrier: for hours on end carrying the audiovisual record
of his own execution: he thinks of his girl: the beautiful Palomina:
rocking side to side in a golden fever: somewhere in Alaska:
in a bottomless cot: diffusing itself like a monitor:
into more and more bodies: *peaceful summertime kitchenette:*
the orphan girls' flowerbed outside: oh where are you: beautiful Palomina:
eternally fleeing to the man-made Edens of remembrance:
the cure for your fever is in your heart: the call of the carrier
is borne over the sea's expansive surface: beautiful Palomina:
come back to me: come back to the port of love.

THE STORY OF OUR LIFE

still they sleep: the lancers and bowmen: of Queen Esmeralda:
still they sleep: the eternal slumber of enchantment: strewn
like breadcrumbs: defenceless even though armed:
disarmed by a weird beautiful vision: what did they see?
What did they see, the gallant warriors of Good Queen Esmeralda?
What did they see in the weird castle of Klika the witch: what did they see
with eyes carried off by the memory of their loves:
bent over the home kettle, cooking a stew of hope for
their countrymen strewn like breadcrumbs? what did they see
roaming the castle corridors in vain: the ruined joinery workshops:
cellars and places of dark: oh: a city wholly of pink glass:
a place where the rays of the sun played with all of the rainbow's hues:
they overlapped: they crossed the world like the fabled battleship
Aurora: and heavenly music was heard in stereo: Dolby system:
digital tuners: wide screen video projection: stroboscopes:
laser beams: a half-naked young girl: she was gazing
into the distance: where her astral lover bent over her:
in Nike tennis shoes: and said: you must dance with a whole heart:
you must make love with the whole body: and the world was suddenly
a transparent glass ball: where all happens simultaneously: for love alone
one must fight to the last breath: and the good warriors
of Queen Esmeralda understood everything.

WHENCE WE COME: WHO WE ARE: WHERE WE ARE
BOUND

the well of knowledge is drying: no water there:
says the old fellow craning over its rim: into the dark
he gazes: and the well enters him: in the midst of night:
he will cry out: sweat-smear: on the damp sheet of the master bed:
where his grand-daughter lies in drying virginal blood:
Jarmilka Jarmilka: the old fellow calls to the dark: tears like peas
roll down his cheeks: through the splintered glass of the window:
translucent dark face of the moon: there unknown beings
are striding over the plateau and entering our lives:
the well of knowledge is drying: and the old fellow wails to the night:
the heavy summer air sleepily tumbles in washing blue:
a dog howls in a haggard: the swine have littered: tobacco in the field
broadcasts aroma and grows: hush hush grows: the old fellow can't think
what now

THE FATE OF MAN

polar night without end: has fallen upon the land: upon the broad land:
you and I: we stray each in the other: amidst the darkness:
that has shrouded the world: *drape of death drape of emptiness:*
you have seen a bird fly in the sky: you have seen a doe
hop into the thicket: you have seen spring water
and breathable air: you have seen a world beyond the monitor:
when did you last when did you last: break me off a bit
of the keyboard: of the sweetest gingerbread: touch
the screen: the most delicate skin: heaven is forever within:
in a space suit: we are walking in darkness: glove in glove:
eyes behind protective glass: *do you like me tell me*
do you like me: my computer has not asked me this question before:
he has heard it from us or we have heard it from him:
amidst the dead planet: amidst the inhospitable
universe: one can maybe only just love: only love from the heart.

NEZABUDNÚŤ: DNES, ZAJTRA, VČERA

krvavý meč môjho tela: smeruje k tvojim bránam:
stáročná milenka pozemšťanov: krvavý meč
môjho vzpínajúceho sa tela: nesúci informáciu:
o mne: *uťaté ruky uťaté nervy: piesočné ústa*
piesočné srdce: k tvojim bránam: stáročná: smerujú
šíky krvavých mečov: naše vzpínajúce sa telá:
v ligotavých skafandroch: v helmách a rukaviciach:
ukrývajúcich informáciu: o hrdzavejúcich implantátoch:
o zavírených pamätiach: o močiari beznádeje kde
nás premohol smútok: bola si ešte mladé dievča:
ale už sledovaná: pohľadmi astronautov: bola si
krehkejšia a nežnejšia: ale už zaznamenávaná:
prístrojmi na palubách: bola si tou: tou ktorú poznám:
iba z harddiskov: iba z rozprávání starých počítačov:
iba zo strohých informácií zaryto mlčiacich prvokyborgov:
bola si: ktorú dodnes hľadám: sám
uprostred nekonečného vesmíru svojej samoty.

RAJSKÉ JABLKÁ SPOMÍNANIA

vyvolať úsmev na tvári dievčaťa: vyvolať ho ako žiačku
k tabuli: ako negatív filmu: ako ducha Marilyn Monroe:
za noci ako je táto: sa ohlasuje hlboko v našich srdciach:
počujem iba šum z jej piesní: vidím iba šmuhy z jej tváre:
mami: veď ona iba chrčí: mami: veď ona nemá farby:
pridaj zvuk pridaj obraz: *v tvojej neónovej technohlave:*
počuješ smiech božskej Marilyn a zamatový hlas Frankieboya:
keď v mlčkom lese obrazoviek: s Jamesom Deanom
zachraňujú svet: *a predsa sa točí! a predsa sa točí*
páska v premietačke: ich nahé hviezdy padajú z plátna
na zem: mäkké spomienky ľahké sny: a Kate Moss:
keď rozdáva úsmevy zahalené diktátom tajných klávesníc:
a Vanessa Paradis: keď so žuvačkou namotanou na prste:
postáva uprostred prázdneho metra: a ona vidí: kráčajúce
sobolie mláďa: list padajúci zo stromu: stredoškolačky
dôverne sa chytajúce za končeky mobilných telefónov:
a ona vidí: sama videná: vyvoláva si spomienky: tváre
svojich milencov: vyvoláva úsmev na tvári dievčaťa:
ktorým kedysi bola: a ktorým navždy zostane:
hlboko v našich srdciach: hlbšie na negatívoch filmu.

ČO ZOSTALO Z TOHO VŠETKÉHO

odchádzajú: zanechávajú za sebou spúšť: horiace
kone: mŕtve tanky: meče a klávesnice: uťaté ako ruky
krvavé: v tráve a trstí: nahé chrastie tiel: už malé a
neviditeľné robotické systémy: bzučia a vzlietajú:
mechanické muchy digitálne lienky: ozbrojené vzdušné
sily: nové bombardéry: kto v nich sedí a riadi z kokpitu
hlávky smrtonosné stroje času? bojím sa: že už nikdy
tvoja dlaň v moju sa neschúli: keď odumierajú nám
spomienky: na krásu nahého tela: hlboko pod skafandrom
väzneného: pod novými a novými vrstvami hmoty:
nepočujem tvoje srdce: nepočujem tvoju krv: *hlboko*
hlboko: ďaleko ďaleko: na mŕtvych planinách:
sa potácame: dve amorfné bytosti objímajúce sa
cez vrstvy spomienok: zo všetkých strán: prichádzajú
bojové systémy: kam sa schováme pred nebezpečenstvom
ak nie do svojich srdc?

V PRÍSTAVE: NOSIČ INFORMÁCIÍ

sú prístavné doky: celé zo skla: celé z mramoru:
celé zo slonovinových kostí nášho detstva: sú prístavy
plné lodí čo zaránky vyplávajú na šíre more
nesplnených túžob: sú také lode čo nemyslia na návrat
do temných osídíel showbiznisu: a plavia sa vpred:
poháňané iba vlastnou predstavou o zmysle putovania:
kto po nich zostáva na brehu: sám: s vlasmi vejúcimi
do všetkých strán? je to nosič informácií: malý smutný
nosič: celé hodiny nesúci audiovizuálny záznam
vlastnej popravu: myslí na svoje dievča: krásnu Palomínu:
zmietajúcu sa v zlatej horúčke: kdesi na Aljaške:
v postielke bez dna: rozlievajúcej sa ako obrazovka:
do nových a nových tiel: *pokojná letná kuchynka:*
pod oblôčkom záhon sirôtok: ó kde si: krásna Palomína:
večne sa utiekajúca do umelých rajov spomínania:
liek na tvoju horúčku je v tvojom srdci: volanie nosičovo
nesie sa nad šírou hladinou morí: krásna Palomína:
vráť sa mi: vráť sa do prístavu lásky.

PRÍBEH NÁŠHO ŽIVOTA

ešte spia: kopijníci a lučištníci: kráľovnej Esmeraldy:
ešte spia: večným spánkom počarovania: roztrúsení
ako omrvinky chleba: bezbranní hoci ozbrojení:
odzbrojení tajomnou krásnou vidinou: čo videli?
čo videli chabří bojovníci dobrej kráľovnej Esmeraldy?
čo videli v tajomnom hrade čarodejnice Kliky: čo videli
ich oči potiahnuté spomienkou na svoje lásky:
nad kotlíkom domova variace guláš nádeje pre
detváky roztrúsené ako omrvinky chleba? čo videli
márne blúdiac hradnými chodbami: zrúcanými štôľňami:
pivnicami a temnicami: ó: mesto celé z ružového skla:
miesto kde lúče slnka všetkými farbami dúhy hrali:
pretínali sa navzájom: križovali svet ako bájný krížnik
Aurora: a rajska hudba znela stereofonicky: dolby systém:
digitálne tunery: veľkoplošná videoprojekcia: stroboskopy:
laserové delá: poloobnažené mladé dievča: hľadelo
do diaľky: kde sa nad ňou skláňal hviezdny milenec:
v teniskách nike: a vrazil: tancovať musíš celým srdcom:
milovať musíš celým telom: a svet bol náhle priehľadná
sklená guľa: kde všetko deje sa súčasne: iba o lásku
treba bojovať do posledného dychu: a dobrí bojovníci
kráľovnej Esmeraldy všetko pochopili.

ODKIAL PRICHÁDZAME: ČO SME: KAM IDEME

studňa poznania vysychá: niet vody v nej:
vraví sváko nahýnajúc sa cez okraj: do temnôt
hľadá: a studňa doňho vstupuje: uprostred noci:
vykrične: zmáčaný potom: na vlhkej plachte prvolôžka:
kde v zaschýnajúcej krvi panenstva leží jeho vnučka:
Jarmilka Jarmilka: volá sváko do tmy: slzy ako hrach
kanú mu po lícach: cez roztrieštené sklo okna:
presvitá temná tvár mesačná: tam neznáme bytosti
kráčajú planinou a vstupujú do našich životov:
studňa poznania vysychá: a sváko narieka do noci:
ťažký letný vzduch sa ospalo prevaľuje svetličkou:
na záhumní vyje pes: ošípané vrhli: tabak na poli
rozvoniava a rastie: tíško tíško rastie: sváko už nevie
ako ďalej.

OSUD ČLOVEKA

polárna noc bez konca: padla na kraj: na šírý kraj:
ty a ja: blúdime jeden v druhom: uprostred temnoty:
čo zahalila svet: *záves smrti záves prázdnoty*:
videla si vtáka letieť oblohou: videla si srnku
vhupnúť do húšťavy: videla si pramenistú vodu
dýchateľný vzduch: videla si svet mimo monitora:
kedy naposledy kedy naposledy: odlom mi
z klávesnice: z najsladšieho perníka: dotkni sa
obrazovky: najjemnejšej pleti: nebo je navždy dnu:
v skafandri: kráčame temnotou: rukavica v rukavici:
oči za ochranným sklom: *páčim sa ti povedz*
páčim sa ti: takú otázku mi počítač ešte nepoložil:
počul ju on od nás alebo my od neho:
uprostred mŕtvej planéty: uprostred nehostinného
vesmíru: možno iba milovať: iba milovať srdcom.

TARTALOM

Nem feledni: ma, holnap, tegnap	5
Az emlékezés édeni almái	6
Mi maradt ebből az egészből	7
A kikötőben: Információhordozó	8
Életünk története	9
Honnan jövünk: Mik vagyunk: Hova megyünk	10
Az emberi sors	11

CONTENTS

Do not forget: today, tomorrow, yesterday	13
Eden's apples of remembrance	14
What remained of all that	15
In the port: information carrier	16
The story of our life	17
Whence we come: who we are: where we are bound	18
The fate of man	19

OBSAH

Nezabudnúť: dnes, zajtra, včera	21
Rajské jablká spomínaní	22
Čo zostalo z toho všetkého	23
V prístave: Nosič informácií	24
Príbeh nášho života	25
Odkiaľ prichádzame: Čo sme: Kam ideme	26
Osud človeka	27

Michal Habaj, költő és irodalomtudós, 1974-ben született Pozsonyban. Szlovák nyelvet és irodalmat tanult, majd a Szlovák Tudományos Akadémia Szlovák Irodalmi Intézetében fejezte be doktori tanulmányait. Jelenleg is itt dolgozik. Művei számos antológiában és gyűjteményben szerepelnek.

Michal Habaj költészeti gyűjteményei alapjaiban véve bontják meg a szerzői és lírai szubjektum hagyományos felfogását. Könyveiben Habaj „romantikus kiborgként” ábrázolja magát, másik alteregója pedig Anna Snegina, „orosz származású szlovák női költő”. Habaj a Generator X szövegkísérletben és a „Nagy Epigonban” (első művében azonosítja magát) a szerzői multiszubjektum részévé válik; intertextuálisan válogat a 19. századi és a 20. század eleji klasszikus költészet markáns aspektusaiból, és a jelen társadalmi és művészeti viszonyainak (extralingvisztikai valóság, posztmodern irodalomfelfogás, brandizmus és pop-art) környezetébe helyezi őket.

Az élményszerűség mellett Habaj egyik célja a versírás bevett módjainak dekonstrukciója és a hagyományos és posztmodern elemek palimpszesztjének új platformjára épülő költészet rekonstrukciója. Habaj első gyűjteménye, amely címét – 80-967760-4-5 – a könyv ISBN kódja után kapta, egy verseskötet szinkretikus kapcsolatát mutatja be a televízióval. Ez a külsőleg egyszeri és játékos kísérlet két összeférhetetlen médium ütköztetésével vázolja fel a magasztos (költészet) és a haszonelvű és népszerű (televízió) közötti groteszk összeférhetlenséget. Rámutat mindkét médium lehetőségeire, elvárásaira és korlátaira, és teret ad Habajnak arra, hogy a költészet funkcionalitásával kapcsolatos kérdéseket tegyen fel a „digitális modernizmus” korában.

Habaj kötetében jellemzően az érzelmességre helyezi a hangsúlyt, annak érzelemként és romantikus gesztusként megmutatkozó formájában. Anna Snegina fiktív szerzőségén

keresztül pedig legendás orosz vadsággal ötvözve mélyíti a női érzékenységet. Habaj engedi a „naiv olvasót” elsősorban élményszerűen olvasni könyveit, de a „művészi olvasottságú közönség” számára palimpszesztet és intertextuális játékot mutat be, számos értelmezési lehetőséggel. Bár Habaj elhatárolódik minden érzelmi elkötelezettségtől, mégis érezhető nosztalgia egy olyan korszak iránt, amikor a költészet és a szerelem komoly, problémamentes és „tisztá” jelleggel bírt.

A változó idők marginalizálták a költészetet és a szerelmet. Habaj a megváltozott viszonyok mértékét a jelenben a múlt és a jövő szembesítésével közelíti meg; egyszer jelentős szlovák és külföldi költői szövegek intertextuális felelevenítésén, máskor pedig a kiborg-költészet „sci-fi” koncepcióján keresztül, amely a jelenre, mint az emberi civilizáció „utolsó évszázadára” tekint vissza a jövőből. Habaj műveiben a jelen találkozásának legtökéletesebb illúziója az érzékenység és az érzelem megszemélyesített lényegével a „2005 óta rejtélyes módon eltűnt” Snegina melankolikus lírai alanyában ragadható meg. Sneginában mint női szubjektumban az intim női pozíciók – a femme fatale orosz hagyományára való utalás – és a felszínesség és a divatosság ellentéte áll szemben egymással, amelyek a média manipulációja és a fogyasztói társadalom által az egyénre gyakorolt nyomás hatására születnek.

Habaj költői munkásságának szerzői szándéka „irritálóan kétértelmű és bizonytalan pozícióban” marad (Rédey Zoltán). Habaj szándékait nem tárja fel egyértelműen a többszintű olvasat, a kódolás mértéke, a magasztos és az alantas, a kifinomult és a haszonelvű közötti kontraszt. Emiatt könyveit egyszerre olvashatjuk a jelen és a társadalom perifériájára szorult művészet nosztalgikus szembesítéseként és eredeti posztmodern paródiaként is.

A lehetőség, hogy egymásnak ellentmondó szándékkal olvassuk a szövegeket, új módon jelenik meg Habaj legújabb művében,

a Michal Habajban, amely magáról a szerzőről kapta a címét. A „szöveges happeningek” e terjedelmes gyűjteménye tartalmaz kigúnyolható, valamint olyan komoly témákat is, mint az ember teremtése és a holokauszt, amelyek morálisan diszkriminálnák Habajt mint szerzőt, ha humorának tárgyává tenné őket. Ebben a könyvben Habaj tovább vizsgálja a szerzői alany lehetőségeit (pl. jogatechnikák felhasználása és bulvárhírek szereplőinek stilizálása), valamint a szöveg mint posztstrukturalista kísérlet anyagának lehetőségeit, amely utal Foucault művészeti és filozófiai nézeteire is, miszerint: „Ez nem verseskötet”. Habaj a pragmatikus tér (a szerző és az olvasó közötti kommunikáció) területére terjeszti ki a játékeret, amelyben az olvasók külön értelmezik a szövegnek, valamint magának a könyvnek mint műtárgynak és tudományos kísérletnek az erejét.

Michal Habaj is a poet and a literary scientist. He was born in 1974 in Bratislava. He studied Slovak Language and Literature, and completed his doctoral studies at the Institute of Slovak Literature, Slovak Academy of Science, where he currently works. His poetry has been included in multiple anthologies and collections.

Michal Habaj's collections of poetry programmatically disrupt traditional perceptions of the authorial and lyrical subject. In his books, Habaj styles himself as a romantic 'cyborg' and as Anna Snegina, a 'Slovak female poet of Russian origin'. Habaj becomes a part of the authorial multi-subject in the *Generator X* textual experiment and the 'Big Epigone' (Habaj identifies himself in his first work); he intertextually selects striking aspects of classic poetry from the 19th and early 20th centuries and places them into the setting of the social and artistic conditions of the present day (extralinguistic reality, postmodern perceptions of literature, brandism and pop-art).

In addition to experientiality, one of Habaj's goals is the deconstruction of established ways of writing poetry and the reconstruction of poetry built upon a new platform of a palimpsest of traditional and postmodern elements. Habaj's first collection, entitled *80-967760-4-5*, which is the ISBN code of the book, presents the syncretic connection of the composition of a collection of poetry with television. This outwardly one-off and playful experiment with the collision of two incompatible media outlines the grotesque incongruity between that which is exalted (poetry) and that which is utilitarian and popular (television). It indicates the possibilities, expectations and limits of both media and offers Habaj the space to put forward questions about the functionality of poetry in this era of 'digital modernism'.

Habaj's collections have a characteristic emphasis on emotionality in its exposed form as sentiment and as romantic gesture. Also, women's sensitivity is multiplied by the use of legendary Russian savageness through the fictitious authorship of Anna Snegina. Habaj primarily allows the 'naive reader' to read his books in an experiential manner, yet he presents for the more 'artistically literate reader' a palimpsest and intertextual game with numerous possibilities of interpretation. Despite Habaj's distancing from any emotional engagement, there is a dominant mood of nostalgia for a time when poetry and love had a serious, unproblematic and 'pure' character.

The changing times have marginalised poetry and love. Habaj approaches the extent of the changed conditions in the present day by confronting the past with the future; at one time this is done through the intertextual revival of significant Slovak and foreign poetic texts, and another time through the 'sci-fi' concept of cyborg poetry, which looks in retrospect from the future to the present time as being the 'last century' of human civilisation. In Habaj's works, the most perfect illusion of the meeting of the present with the personified essence of sensitivity and emotion is captured in the melancholy lyrical subject of Snegina, who has been mysteriously 'missing since 2005'. In Snegina as a female subject there is the contrasting joining of intimate feminine positions – an allusion to the Russian tradition of the *femme fatale* – with superficiality and trendiness, which are the result of pressure wrought on the individual by media manipulation and consumer society.

The authorial intention of Habaj's poetic work remains in its 'irritatingly ambiguous and indefinite position' (Zoltán Rédey). A multi-level reading, the degree of coding

and the contrast between the high and the low, between the refined and the utilitarian, does not clearly reveal Habaj's intentions. This allows for his books to be read as both a nostalgic confrontation of the present with marginalised art and as an original postmodern parody.

The possibility to read texts with contradictory intentions is presented in a new way in Habaj's latest work, *Michal Habaj*, named after the author himself. This extensive collection of 'textual happenings' contains themes suitable for persiflage as well as serious themes, such as the creation of man and the Holocaust, which would morally disqualify Habaj as an author if he were to make them an object of humour. In this book, Habaj continues to explore the possibilities for the authorial subject (e.g. the utilisation of yogic techniques and the stylisation of characters from tabloid news stories) and the possibilities for the text as the material for a poststructuralist experiment opening up allusions to Foucault's study of art and philosophy under the motto: 'This is not a collection of poems.' Habaj expands the game into the field of pragmatic space (communication between the author and the reader), wherein readers interpret the textual impetus as well as the impetus of the whole book itself as an artefact and a scientific experiment.

SOCIETY OF HUNGARIAN AUTHORS

The Society was established in 1997 to promote contemporary literature and democratic cultural policies. Its almost 400 members include some of the internationally most acclaimed Hungarian writers as well as cultural journalists and cultural managers from across Hungary, and also writers and critics of the Hungarian minorities and diasporas, along with international translators and scholars of Hungarian literature.

It organizes readings, conferences, festivals and other cultural events within and beyond the borders of Hungary. It has collaborated with a long list of Hungarian and international organizations.

The annual Festival: Since 2004 each year Szépírók Társasága has organised a two day event of readings, talks, debates, exhibitions, screenings, and music focusing on a single topic. Previous topics included Transition and Translation; Crisis, Poverty and Solidarity; Children and Youth Literature; Neighbourhood and Freedom; Minority Perspectives; Women in Literature.

VERSOPOLIS

Where poetry lives

Versopolis Platform

Versopolis was founded in 2014 as a European poetry platform that builds novel opportunities for emerging European poets. It envisages continuation of cooperation and growth, given that it was selected from two open calls within the Support for European Platforms initiative by Creative Europe.

Versopolis creates new possibilities for emerging European poets, fostering their growth and the circulation of their works. Poets can effortlessly transcend national boundaries and benefit from a strong platform to start their careers and amplify their voices. It is like an agency for up-and-coming poets. It provides substantial support for poets, including financial and organizational support.

Versopolis provides translations of poetry into different European languages and publishes them in a variety of formats, such as e-books, printed booklets, online articles and the Versopolis poetry database. In addition, it supports poet mobility by organizing a number of guest appearances at different European literary festivals. This facilitates opportunities for networking with respected stakeholders – festivals, literature organizations and other poets – around the world.

The title of a Versopolis poet is highly desired in the European literary community.

By the end of 2022, we offered opportunities to 381 European poets from 47 countries, writing in 42 languages. By the end of 2025, that number will rise to 585!

By the same year, Versopolis will have 36 festivals under its wing, which will make it the largest poetry platform in the world.

Versopolis Initiatives

In 2020 and 2021, as a reaction to the Covid-19 pandemic, Versopolis developed a digital gathering called the *Festival of Hope*. With over 100 partners from all across the globe, from China to North America, it became a very successful endeavor. In 2022, this resulted in the global initiative *Brave New Literatures*, which served as a laboratory for new literary directions, embracing new media, AI and other cutting-edge technologies in the field of literature and poetry.

In 2023, these efforts culminated in the creation of *Poetry Expo*, the first digital fair dedicated to poetry, human creativity and literature. *The Expo* reached as many as 142,000 poetry lovers from all over the world.

© Magyar fordítás / Translations into Hungarian: Merva Attila
© Angol fordítás / Translations into English: Michael Minahane

Felelős kiadó / Responsible publisher:
A Szépirok Társasága elnöke

Grafikai tervezés / Graphic design: Varga Gábor Farkas

Nyomda / Print: Alto Nyomda Kft.

ISBN 978-615-6750-01-3

www.szepiroktarsasaga.hu
www.versopolis.com

szépirok
Társasága

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

